

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Tredie Brev til en højvelbaaren Herre. 1743

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 206. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252801282048/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

DET TREDIE BREV

teres Vers; saa skal De se hvordan de andre maa vride og vende sig. De ser faktisk ikke andet end som Horats siger,

Lemmerne af en Poet
splittet ad og rundt om spredt.

Det er dog kun ved sin høje og ædle Stil at Ovids Poesi adskiller sig fra Prosa, Prosodien, Skjaldenes Bøddel, generer ham ikke. Det er som om han slet ikke følte sig bundet af Metrikken. Det er ikke som med andre Digtere, i hvis Vers

Verbernes Tider og Maader
var blevet til Kaos og Rod,
og det der skulde staa forrest
tit sidst i Sætningen stod.

Denne naturlige Ordstilling bevarer han ikke bare i Amores og Tristia og Epistlerne, men ogsaa i de mest straalende Beskrivelser i Metamorfoserne; og jo mere inspiret han bliver, jo sikrere bliver han. Versekunstens Regler og Verbernes Former, som staa i Vejen for andre Digtere, holder ham ikke tilbage. Derfor findes der ingen anden Digter der i samme Grad som Ovid forbinder høj og ædel Stil med enkel Jævnhed. Den Klarhed som andre under Sved og Neglebiden har søgt at opnaa i et to- eller firlinjet Vers, den præsterer han uden mindste Besvær i hele Bøger. Kort sagt: Han er født Digter – én af den Slags som man kalder Musernes Skødebørn. Jeg vil dog ikke modsige dem der giver Vergil Førstepladsen; men jeg er godt gal paa de moderne Kritikere der taler saa nedsettende om Ovid og sætter ham under Horats, Lukan og andre.

Man kan tænke sig forskellige Grunde til at der er Folk der ikke er saa begejstrede for Ovid. Nogle af dem nævnte jeg i en offentlig Tale som jeg holdt for femten Aar siden, og dem vil jeg ikke gentage nu; jeg vil bare sige at denne Væmmelse nok kommer af at man har læst ham for tit. Alle læser Ovid. Hans Metamorfoser bliver læst om og

LÆSNING

om igen indtil Modbydelighed af Digtere, Malere, Billedhuggere, læg og lærd. Derfor har han haft samme Skæbne som den Musik som er blevet spillet om og om igen fordi den er saa indsmigrende og harmonisk. Den kan de moderne Musikere ikke fordrage. De vil hellere høre disharmoniske og halvfalske Toner. Det er lige som med Agerhøns. De er nok lækre, men hvis man faar dem til Morgen, Middag og Aften bliver man snart træt af dem. De fleste af Ovids Digte er ligesom Epigrammer, med saa stor Kunst og saa stort Skarpsind er de udarbejdede. Og samtidig er de saa lysende klare at det er som om de var skrevet i Prosa.

Juvenal har jeg gjort mig saa bekendt med at jeg næsten kan ham udenad. Jeg kan bedre lide hans Satirer end Horats'. Horats har nok mere Humor, men Juvenal har større Kraft og mere Bid. Horats er morsom, Juvenal er skarp. Horats gaar kun gennem Barken, men Juvenal trænger helt ind i Marven og efterlader sin Brod i Læsernes Sind. Desuden er Juvenal mere omfattende i sin Moralfilosofi, mens Horats bliver hængende ved nogle bestemte Fejl og koger gammel Kaal op igen. Juvenal holder sig strengt til Sagen, Horats kan ikke holde fast ved et Emne. I den første Satire muntre han sig først over Menneskenes Ustادighed, men gaar saa lidt efter i Krig med deres Griskhed. I den tredje Satire angriber han de Mennesker der nok kan se andres Fejl men lukker Øjnene for deres egne, men glider snart over til at tale om Stoikerne, som siger at alle Synder er lige alvorlige, og videre i samme Stil i de øvrige. Jeg maa dog indrømme at der findes meget rundt om hos Horats som vidner om en sleben Dømmekraft. Men han er ikke altid sig selv. Enten man ser paa Indholdet eller Formen, saa er han mere vankelmødig end Tigellius, som han morer sig meget over. Og da han maa vride og vende sig for at lave Vers, forekommer det mig at han ikke er den fødte Digter, men at han har lært sig Kunsten. Og endelig: Da Horats er Tilhænger af Epikurs Lære, bekæmper han Forsynet og taler kun